

เด็กจมน้ำ ภัยร้าย!!! ช่วงปิดเทอม (มีนาคม - พฤษภาคม)

12 ปี คร่าชีวิตเด็กไทยกว่าครึ่งหมื่น

สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค

www.thaincd.com, www.facebook.com/thaincd

ในช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อนของทุกๆปี (มีนาคม-พฤษภาคม) จะพบมีเด็กจมน้ำเสียชีวิตสูงถึง 400 - 500 คน จากข้อมูลการเสียชีวิตของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุขในช่วง 12 ปีที่ผ่านมา (ปี 2545 - 2556) พบว่ามีเด็กจมน้ำเสียชีวิตสูงถึง 5,298 คน หรือ 442 คน

กรมควบคุมโรค โดยสำนักโรคไม่ติดต่อ ได้รับรายงานจากหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ ถึงสาเหตุการจมน้ำเสียชีวิตของเด็กช่วงปิดเทอม ในช่วงปีที่ผ่านมาพบว่าร้อยละ 74.1 ของเด็กที่ตกน้ำ จะเสียชีวิต โดยเด็กที่จมน้ำเสียชีวิตเป็นเด็กที่ว่ายน้ำเป็นถึงร้อยละ 26.3 เพศชายจมน้ำสูงกว่าเพศหญิง โดยพบเด็กกลุ่มอายุ 5-9 ปี จมน้ำมากที่สุด (ร้อยละ 41.9) รองลงมาคือ 10-14 ปี และต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 28.6 และร้อยละ 27.7 ตามลำดับ

ช่วงปกติจะพบเด็กจมน้ำมากในช่วงวันหยุดเสาร์และอาทิตย์ ส่วนช่วงปิดเทอมพบเด็กจมน้ำมากในทุกๆ วัน ช่วงเวลาที่เกิดเหตุของทั้งช่วงปิดเทอมและช่วงปกติพบว่า ไม่แตกต่างกันคือ พบมากในช่วงเวลา 12.00 น. - 17.59 น. แหล่งน้ำที่พบเด็กจมน้ำมากคือแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรมากที่สุด (ร้อยละ 54.5) รองลงมาคือ คู/คลองระบายน้ำข้างบ้าน (ร้อยละ 12.5) โดยระยะทางจากบ้านถึงที่เกิดเหตุมักไม่ไกลมากนัก ส่วนใหญ่สถานที่เกิดเหตุเป็นแหล่งน้ำใกล้บ้านไม่เกิน 5 เมตร (ร้อยละ 30.4) สาเหตุของการจมน้ำพบว่า เกิดจากการเล่นน้ำมากที่สุด ร้อยละ 57.1 รองลงมาคือการปล่อยเด็กทิ้งไว้เพียงลำพัง ร้อยละ 22.3

เด็กที่จมน้ำส่วนใหญ่เสียชีวิต ณ ที่เกิดเหตุถึงร้อยละ 57.1 สำหรับการช่วยเหลือเด็กขึ้นมาจมน้ำพบว่า ร้อยละ 54.5 ไม่มีการช่วยเหลือเนื่องจากเด็กเสียชีวิตแล้ว และร้อยละ 42.0 มีการช่วยเหลือเด็กโดยการกระโดดลงน้ำไปช่วย เด็กที่ได้รับการช่วยเหลือขึ้นมาจมน้ำแล้ว ได้รับการปฐมพยาบาลโดยผู้พบเห็นเหตุการณ์ และญาติมากที่สุด ร้อยละ 41.1 รองลงมาคือบุคลากรทางการแพทย์ ร้อยละ 17.0 ในกรณีที่ผู้พบเห็นเหตุการณ์ และญาติให้การช่วยเหลือโดยการปฐมพยาบาลพบว่า เป็นการปฐมพยาบาลที่ถูกต้องเพียงร้อยละ 15.2 นอกจากนั้นเป็นการช่วยเหลือด้วยการจับเด็กอุ้มพาดบ่ากระโดดหรือกระแทก หรือเขย่าเพื่อเอาน้ำออก ซึ่งเป็นวิธีการปฐมพยาบาลที่ผิด

จากการสำรวจของสำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค (ปี 2556) พบว่าเด็กไทย (อายุ 5-14 ปี) ว่ายน้ำเป็น ร้อยละ 23.7 แต่ว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอดได้เพียง ร้อยละ 4.4 โดยเด็กที่เรียนหลักสูตรว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด จะมีความรู้เรื่องความปลอดภัยทางน้ำ ทักษะการเอาชีวิตรอดในน้ำ และทักษะการช่วยผู้ประสบภัยทางน้ำ มากกว่าคนที่ไม่ได้เรียนถึง ๗.๔ เท่า, ๒๐.๗ เท่า และ ๒.๗ เท่า ตามลำดับ

คำแนะนำ

1. สำรวจแหล่งน้ำเสี่ยงรอบบ้าน ข้างบ้าน และในชุมชน (แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง แม่น้ำ คลอง ฯลฯ)
2. จัดการแหล่งน้ำเสี่ยงเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่เด็ก เช่น
 - ปักป้ายเตือน บอกถึงระดับความลึกของน้ำ หรือบอกถึงเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นแล้ว (แหล่งน้ำที่เคยมีเด็กจมน้ำ) หรือสร้างรั้ว หรือฝังกลบหลุม/บ่อที่ไม่ได้ใช้
 - จัดให้มีอุปกรณ์ช่วยคนตกน้ำที่ทำได้ง่ายในชุมชนไว้บริเวณแหล่งน้ำเสี่ยง เช่น ถังแกลลอนเปล่า ขวดน้ำพลาสติกเปล่า ไม้ เชือก

3. สอดส่องดูแลและแจ้งเตือนภัยในชุมชน เช่น ประกาศเตือนผ่านเสียงตามสายในชุมชน คอยตักเตือนเมื่อเห็นเด็กเล่นน้ำตามลำพัง
4. สอนให้เด็กรู้จักแหล่งน้ำเสี่ยงและอันตรายที่อาจเกิดขึ้น
5. สอนให้เด็กรู้จักใช้อุปกรณ์ลอยน้ำได้ที่หาได้ง่าย เพื่อช่วยตนเองหรือผู้อื่นเมื่อเกิดเหตุ และนำติดตัวไปด้วยหากต้องเดินทางไปใกล้แหล่งน้ำ
6. สอนให้เด็กรู้จักใช้ชูชีพเมื่อต้องโดยสารเรือ
7. ผู้ปกครอง/ผู้ดูแลเด็กต้องดูแลเด็กตลอดเวลา เด็กเล็กต้องอยู่ในระยะที่ผู้ปกครอง/ผู้ดูแลเด็กมองเห็น และสามารถเข้าถึง และคว้าถึงได้
8. ชุมชน/ท้องถิ่น/สถานศึกษา ควรจัดให้เด็กอายุ 6 ปีขึ้นไปได้เรียนวิธีการว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด เช่น การลอยตัวในน้ำ การใช้อุปกรณ์ช่วยในการลอยตัว และรู้วิธีการช่วยเหลือที่ถูกต้อง
9. เน้นให้เด็กรู้วิธีการช่วยเหลือคนตกน้ำที่ถูกต้องโดยไม่ต้องไม่กระโดดลงไปช่วย ให้ยึดหลัก “ตะโกน โยน ยื่น” โดยการตะโกนเรียกผู้ใหญ่ หรือใช้อุปกรณ์โยนหรือยื่นให้ผู้ประสบภัย